

Provádění zkoušky z praktické jízdy

(znalostí, dovedností a chování)

**žadatelů o řidičské oprávnění
skupiny vozidel AM, A1, A2, A**

Zvláštní jízdní úkony

**Metodická pomůcka pro
zkušební komisaře**

5/2016-160-ZK/1

ze dne 30. 3. 2016

3 Vymezení zvláštních jízdních úkonů, hodnocení chyb

3.1 Vedení motocyklu bez spuštěného motoru

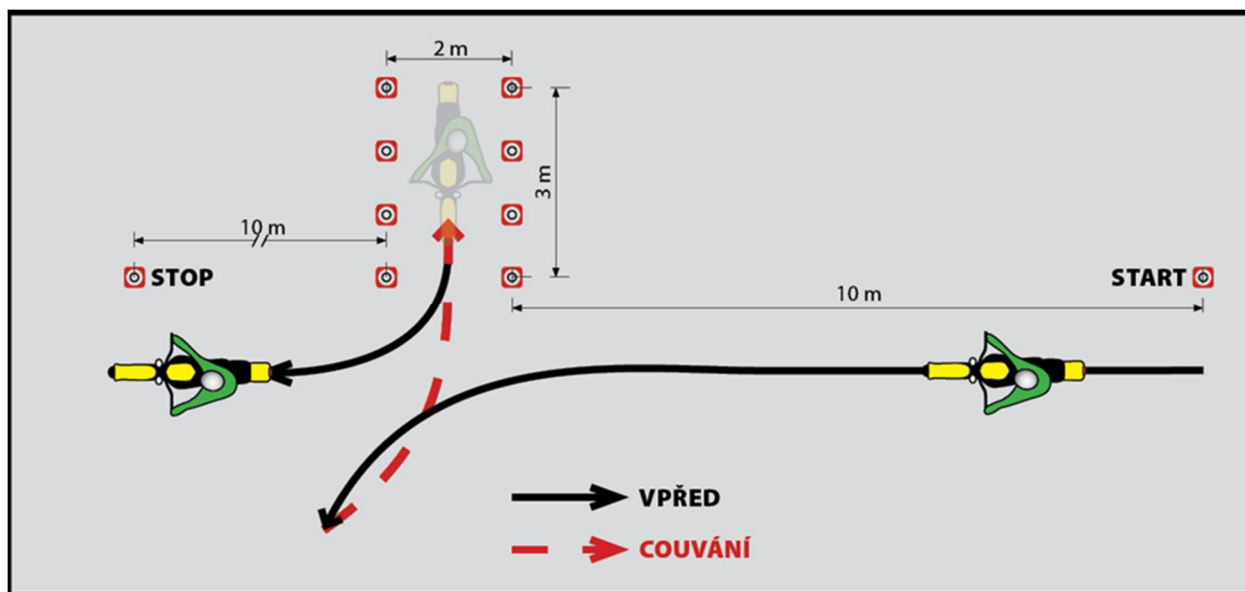
Sejmutí motocyklu ze středového stojanu a jeho vedení vpřed bez použití motoru se zatočením doleva, následně vzad se zaparkováním do omezeného prostoru a postavení motocyklu na středový stojan. Sejmutí motocyklu ze středového stojanu a jeho vyvedení z omezeného prostoru vpravo. V případě, že je motocykl vyroben pouze s podpěrným stojanem, použije se podpěrný stojan.

Požadované vybavení - 10 kuželů sestavených dle obrázku 1 nebo barvou či jiným vhodným způsobem vyznačený obdélník o rozměrech dle obrázku 1

Obsah základní úlohy jízdy

Žadatel sejme motocykl ze stojanu, vede jej bez použití motoru po přímé linii po dráze délky cca 10 m, poté provede dostatečné „nadjetí“ a couváním umístí motocykl do vymezeného prostoru (3 x 2 m). Opakované nadjetí do vymezeného prostoru pro nápravu nesprávného odhadu není na újmu hodnocení úkonu. Jakmile je správná pozice motocyklu odsouhlasena komisařem, vyvede uchazeč motocykl opět do původního směru a pokračuje po přímce dalších cca 10 m k hraničnímu kuželu. Zde postaví motocykl na středový stojan; v případě, že je motocykl **vyroben** pouze s podpěrným stojanem, použije se podpěrný stojan.

Při tomto úkonu lze taktéž uplatnit podmínky bodu 2.1.4, zejména v horkém letním počasí, tudíž není nutné, aby měl žadatel na hlavě ochrannou přilbu, na sobě bundu a rukavice. Konečné rozhodnutí je na zvážení žadatele.

obrázek 1

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

- výrazné vybočení z přímého směru při vedení motocyklu
- opakované převrnutí některého kužele nebo převrnutí více kuželů najednou
- opakované překročení vyznačeného prostoru obrysem vozidla nebo žadatele
- pád motocyklu
- nedokončení úkonu

Nejpozději po dokončení uvedeného úkonu podle bodu 3.1 žadatel prokazuje v souladu s § 19 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 167/2002 Sb., znalosti a dovednosti úkonů přípravy a kontroly motocyklu před jízdou.

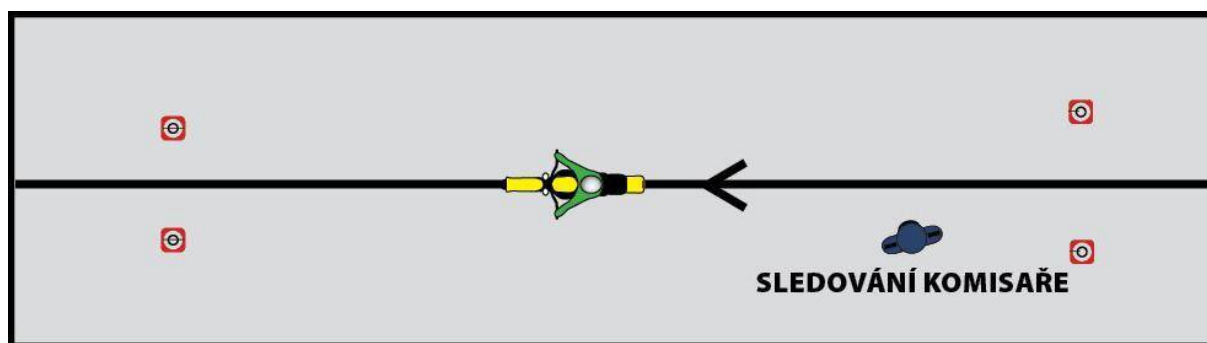
3.2 Provedení jízdy při nízké rychlosti - následování komisaře rychlostí chůze cca 4 km.h⁻¹ v přímém směru rychlostí chůze**Požadované vybavení:**

Kužely pro vyznačení počátku a konce úseku, popřípadě vodorovným značením vyznačený „koridor“ o šířce cca 40 - 50 cm

Obsah základní úlohy jízdy

Žadatel jede rovně rychlostí chůze dráhu dlouhou nejméně 12 m při zachování rovnováhy a se správnou manipulací spojky, akcelérátoru a brzd. Rychlost je kontrolována komisařem, který jde volnou chůzí vedle motocyklu. Rychlost chůze komisaře nesmí být pod hranicí udržitelnosti rovnováhy motocyklisty a stability motocyklu. Při tomto manévru komisař kontroluje zejména správný směr pohledu dopředu před vozidlo, nikoliv „do země“ a správnou polohu chodidel na stupačkách v podélné rovině s osou motocyklu (nikoliv od sebe).

Jízdní úkon simuluje jízdu v koloně (stupeň provozu 4) ve vymezeném prostoru.

obrázek 2

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

- překročení rychlosti chůze; nehodnotí se prvních 5 m po vyjetí (získání stability)
- odchýlení se od přímky (opakované odchýlení od přímky o více než 40 cm vpravo nebo vlevo) - opakované vyjetí z vyznačeného koridoru; nehodnotí se prvních 5 m po vyjetí
- dotknutí se vozovky jednou nebo oběma nohama
- neudržení stability
- pád motocyklu

- nesprávné vedení pohledu v rozporu s obsahem základní úlohy jízdy
- nesprávná poloha chodidel v rozporu s obsahem základní úlohy jízdy

3.3 Bezpečné otočení o 180° projetím zatáčky tvaru „U“ rychlostí chůze cca 4 km.h⁻¹

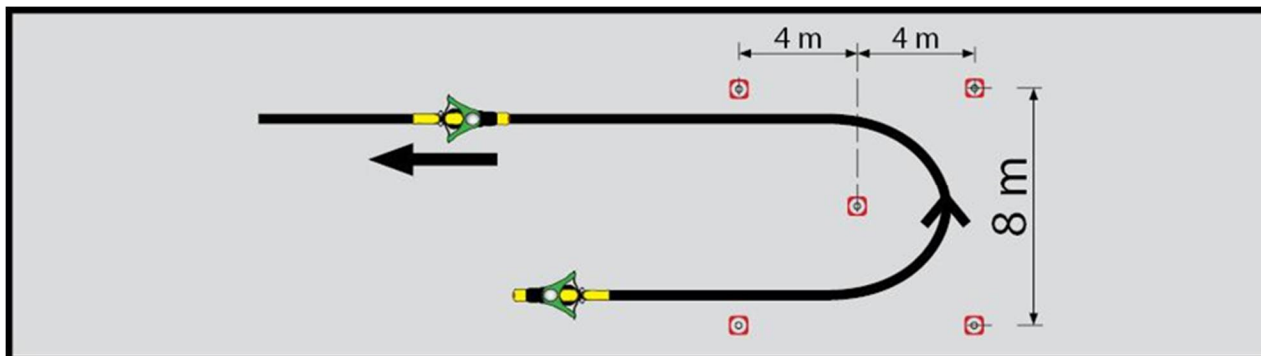
Požadované vybavení:

5 kuželů sestavených podle obrázku 3

Obsah základní úlohy jízdy

Úkon spočívá v provedení obrátky o 180° vhodnou rychlostí ve vymezeném prostoru. Jeho podstatou v rámci technického provedení při příjezdu do prostoru otáčení je vedení pohledu do zatáčky/otočky (hlava se otáčí jako první a pohled směřuje do zamýšleného směru, tzn. do zatáčky – viz obrázek 4), během zatáčení/otáčení je pohled před motocykl nebo ven ze zatáčky, z bezpečnostního hlediska, nepřipustný. Dále schopnost decelerace, včasné uvolnění brzd, přiměřený náklon a při výjezdu akcelerace. Z uvedeného je zřejmé, že ke snížení rychlosti na rychlost chůze bude docházet v 1/3 – 1/2 oblouku. Rychlostní limit je uveden pro spodní hranici. Průjezd tohoto manévru vyšší rychlostí i akcelerace při výjezdu z oblouku není na újmu hodnocení jízdního úkonu. Naopak prokazuje schopnost žadatele využít náklonu, výkonu motoru, kinetické energie motocyklu a pozitivní odstředivé síly.

Maximální poloměr otáčky jsou 4 m.

obrázek 3

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

- nepřiměřená rychlost při průjezdu zatáčkou, nezvládnutí řízení
- vyjetí z prostoru vymezeného kužely
- opakované převrhnutí některého kužele
- převrhnutí více kuželů najednou
- sejmutí chodidel ze stupaček
- dotknutí se vozovky jednou nebo oběma nohama
- nesprávné vedení pohledu během otáčení v rozporu s obsahem základní úlohy jízdy
- pád motocyklu

obrázek 4

3.4 Slalom rychlostí chůze (cca 4 km.h⁻¹)

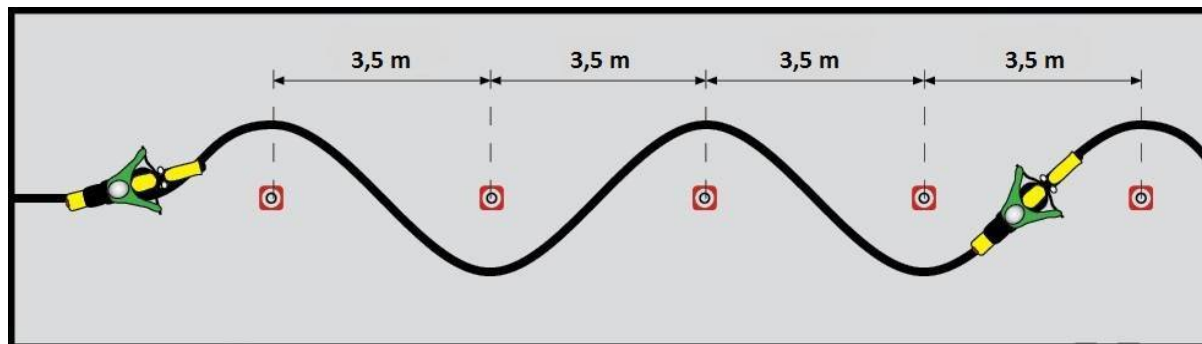
Požadované vybavení:

5 kuželů sestavených dle obrázku 5

Obsah základní úlohy jízdy

Žadatel se rozjede (v přímém směru, na ose kuželů) na rychlost odpovídající rychlosti chůze (cca 4 km.h⁻¹) a touto rychlostí projede slalomem při udržení rovnováhy. Rychlost udržuje vhodným ovládním spojky, plynu a brzd. Rychlostní limit je uveden pro spodní hranici. Pokud žadatel provede jízdní úkon v plném rozsahu a bezpečně i při vyšší rychlosti, bez převrnutí kuželů, není tento jev dáván k tíži žadatele při hodnocení provedení úkonu.

Žadatel i při tomto úkonu musí dbát základních zásad vedení pohledu. V tomto případě pohled směřuje dopředu před motocykl, nikoliv pod motocykl.

obrázek 5

Vzájemná vzdálenost kuželů je 3,5 m, kužely jsou na jedné přímce, výška kuželů min. 20 cm. Před kužely musí být k dispozici dostatečný prostor na rozjezd, za kužely dostatečný prostor pro bezpečné zastavení.

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

- opakované vynechání kužele
- opakované převrhnutí některého kužele
- převrhnutí více kuželů najednou
- sejmutí chodidel ze stupaček
- dotknutí se vozovky jednou nebo oběma nohama
- nepřiměřená rychlost při průjezdu slalomem spojená s nezvládnutím řízení
- pád motocyklu
- nesprávné vedení pohledu během jízdy mezi kužely v rozporu s obsahem základní úlohy jízdy

3.5 Jízda po dráze ve tvaru „8“ při rychlosti chůze cca 4 km.h-1

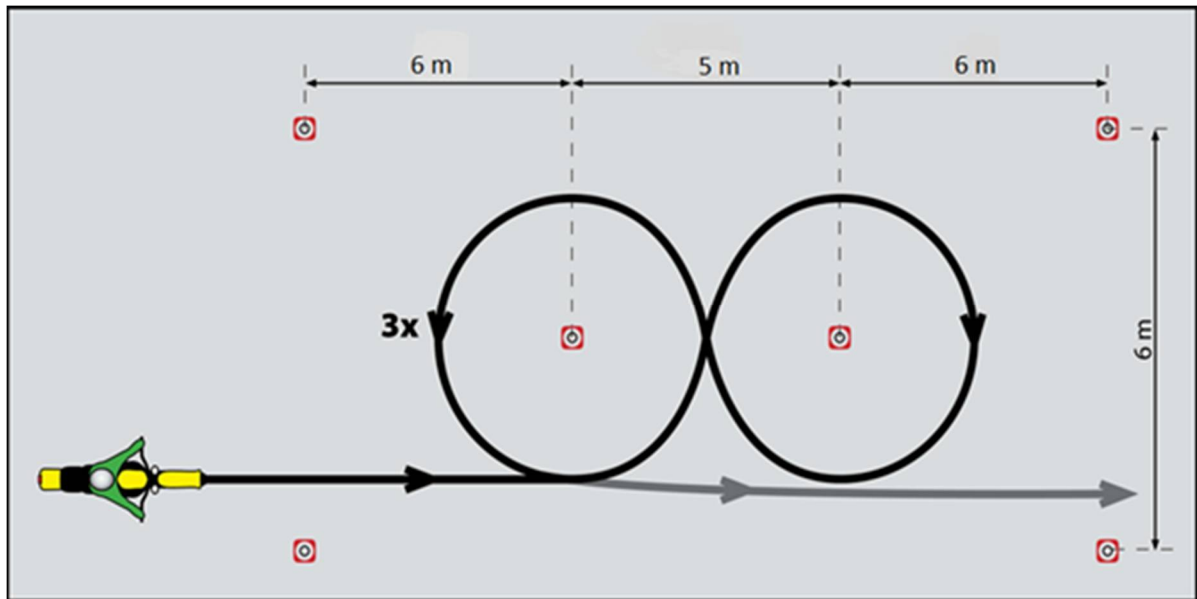
Požadované vybavení:

6 kuželů sestavených dle obrázku 6

Obsah základní úlohy jízdy

Žadatel projede třikrát dráhu ve tvaru osmičky při udržení rovnováhy a stability motocyklu. Rychlost udržuje vhodným ovládním spojky, akcelérátoru a brzd.

Geometrický tvar osmičky na obrázku je orientační pro grafické znázornění jízdního úkonu. Faktický tvar průjezdu tohoto úkonu, s ohledem na velikost vymezeného prostoru a rozměry motocyklů, zcela logicky nebude nikdy proveden ve tvaru dvou pravidelných kružnic, protože se tento jev nepovažuje za jízdní chybu. Podstatou jízdního úkonu je jízda ve vymezeném prostoru objížděním dvou kuželů se změnou směru jízdy zatáčením (náklonem) doleva a doprava. Akcelerace pro dynamický výjezd z oblouků není na újmu hodnocení jízdního úkonu. Naopak prokazuje schopnost žadatele využít výkon motoru, kinetické energie motocyklu a pozitivní odstředivé síly. Stejně tak volba stopy nadjetím a „utažením“ oblouku za kuželem není na újmu hodnocení. U tohoto úkonu je obdobně jako u projetí zatáčky tvaru U velmi důležité správné vedení pohledu, jež směřuje do oblouku za kužel, nikoliv před motocykl.

obrázek 6

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

- opakované převrnutí některého kužele
- převrnutí více kuželů najednou
- sejmutí chodidel ze stupaček
- dotknutí se vozovky jednou nebo oběma nohama
- nepřiměřená rychlost při průjezdu osmičkou spojená s nezvládnutím řízení
- pád motocyklu
- nesprávné vedení pohledu v rozporu s obsahem základní úlohy jízdy

3.6 Opakované rozjetí se s jednou nohou na stupačce a přesunutím druhé nohy na stupačku a zastavení s následnou oporou jednou nebo oběma nohama pro udržení stability motocyklu

Požadované vybavení:

2 kužely na vyznačení počátku úlohy, možné doplnění vyznačení „stop chodidel“ barvou na vozovce dle obrázku 7

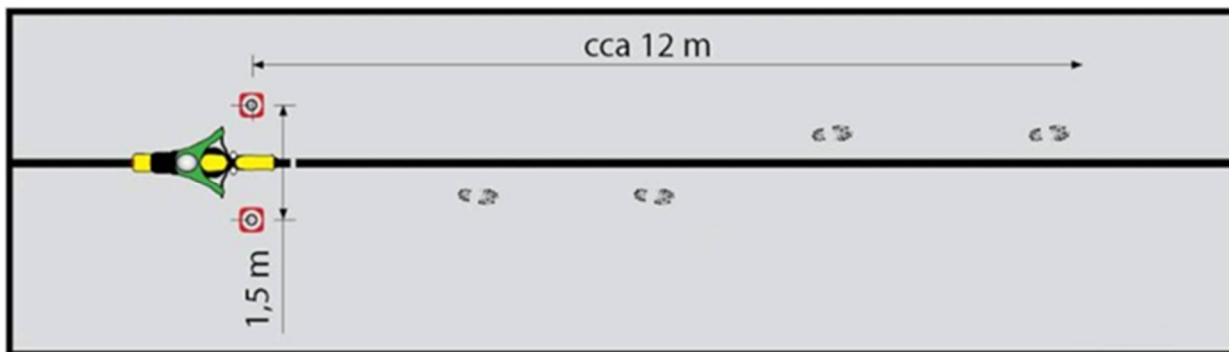
Obsah základní úlohy jízdy

Žadatel provede z pomalé jízdy několikanásobné zastavení a rozjetí se. Zastavení provede celkem 4x; při dvou zastaveních se opře o zem pravou nohou, poté dvakrát levou nohou, druhá noha zůstane na opěrce. Kladení nohou v opačném pořadí nemá vliv na hodnocení úkonu.

Při tomto úkonu žadatel prokazuje, že mírný náklon při zastavení motocyklu na jednu nebo druhou stranu je vědomý a že má motocykl plně pod kontrolou. Přitom dbá na sladění ovládnutí akcelérátoru, spojky a brzd. S ohledem na název úkonu, může žadatel po zastavení provést následnou oporu **jednou nebo oběma nohama** pro udržení stability motocyklu. Rozjezd se provádí opět s jednou nohou na zemi druhou na stupačce.

Změna převodového stupně na vyšší není potřebná, stejně tak jako vyřazování do neutrálu při jednotlivých zastaveních. Žadateli by mělo k provedení celého úkonu stačit cca 12 m.

obrázek 7

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

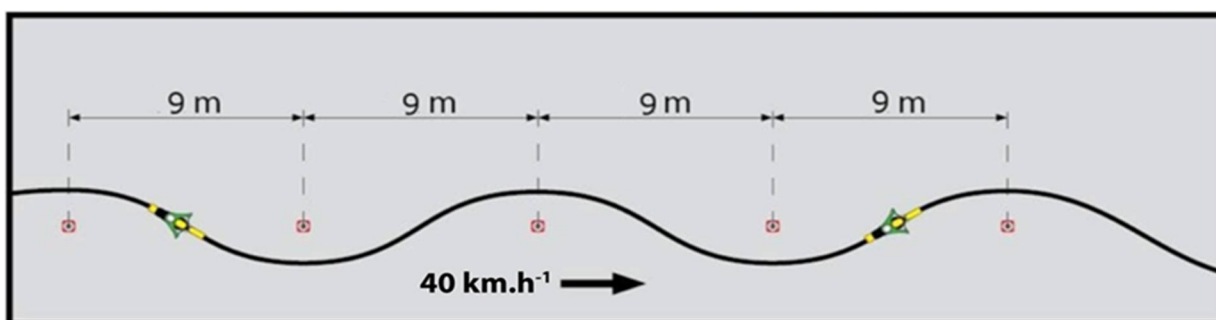
- rozjezd na nesprávný rychlostní stupeň a s tím spojené nezvládnutí řízení
- opakované zhasnutí motoru
- nohy nejsou při jízdě na stupačkách
- rozjezd a zastavování za pomoci odstrkování nebo brzdění nohama o vozovku (tzv. „třapkání nohama po vozovce podle vzoru koloběžka“)
- nezvládnutí úkonů ve vymezeném prostoru z důvodu nepřiměřené rychlosti
- neudržení stability s oporou pouze na jedné noze při rozjíždění
- pád motocyklu

3.7 Provedení jízdy ve vyšších rychlostech, slalom v rychlosti 40 km.h⁻¹**Požadované vybavení:**

5 kuželů sestavených podle obrázku 8

Obsah základní úlohy jízdy

Uchazeč se rozjede (v přímém směru, na ose kuželů) na rychlost 40 km.h⁻¹ a poté nezměněnou rychlostí projede slalom bezpečně a technicky správně.

obrázek 8

Vzájemná vzdálenost kuželů je 9 m, kužely jsou umístěny na jedné přímce. Pro zachování objektivitu hodnocení a zásady rovnosti nesmí velikost kuželů překročit hodnoty stanovené v bodu 2.2.1. Před kužely musí být k dispozici dostatečný prostor pro rozjezd (v případě navazujícího jízdního úkonu dostatečný prostor pro stabilizaci jízdy) a za kužely dostatečný prostor pro bezpečné zastavení nebo zatočení.

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

- zjevně nízká rychlost při průjezdu slalomem
- vynechání kuželů
- opakované převrnutí některého kužele
- převrnutí více kuželů najednou
- sejmutí chodidel ze stupaček
- dotknutí se vozovky jednou nebo oběma nohama
- nepřiměřená rychlost při průjezdu slalomem spojená s nezvládnutím řízení
- pád motocyklu

3.8 Vyhýbání se překážce při počáteční rychlosti nejméně 50 km.h⁻¹ (u skupiny AM při rychlosti 45 km.h⁻¹)**Požadované vybavení:**

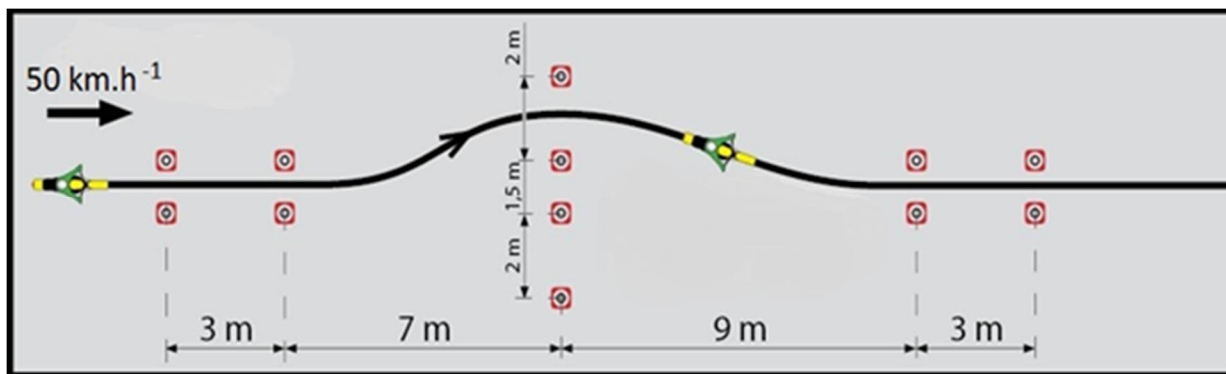
12 kuželů sestavených podle obrázku 9

Obsah základní úlohy jízdy

Při počáteční rychlosti 50 km.h⁻¹ (u skupiny AM 45 km.h⁻¹) musí žadatel provést vyhnutí z přímého směru vlevo o cca 0,9 m od podélné osy dráhy. V průběhu vyhýbacího manévru (od vjetí do první „brány“, po vyjetí z „brány“ za překážkou), nesmí uchazeč brzdit. Při provádění tohoto manévru se však doporučuje vymáčknout spojku. Před překážkou je prostor k vyhnutí dlouhý 7 m, za překážkou je nutno vrátit se zpět do přímého směru v původním jízdním pruhu na úseku dlouhém 9 m. Překážka je navržena tak, aby bylo možné provést vyhnutí doleva i doprava. Pro dostatečné ověření dovedností pro praxi je vhodné, aby žadatel při prvním kole jízdy se vyhnul do jím zvoleného směru jízdy a při druhém kole do opačného směru jízdy. Před překážkou musí být zajištěn dostatečný prostor pro rozjezd na 50 km.h⁻¹ přiměřený druhu motocyklu. Nemusí být přímý, kromě posledních 8 m před vjezdem do první „brány“.

Uvedený jízdní úkon simuluje vyhýbání se překážce vyjetím z jízdního pruhu v obousměrné komunikaci (např. náhlé zastavení vozidla jedoucího před motocyklistou, vběhnutí chodce do jízdní dráhy motocyklu apod.) a neprodlené vrácení se zpět do jízdního pruhu původního směru jízdy. Aby bylo možné jízdní úkon přizpůsobit co možná nejvíce realitě, nebyly pomyslné „brány“ opatřeny fixním rozměrem co do jejich šířky, pouze v délce je omezen roztečí 3 m. Pro účely zkoušky to znamená, že mezi kužely označující „výjezdovou a návratovou bránu“ má být zcela logicky **odpovídající minimální šířce jízdního pruhu**. Za těchto podmínek je úkon v daných rychlostních limitech bezpečně proveditelný a dostatečně relevantně hodnotitelný.

Při tomto úkonu vede žadatel pohled vedle překážky, nikoliv do překážky (viz. obrázek 10).

obrázek 9

Chyby, při nichž je úkon nesplněn:

- zjevné nedosažení stanovené rychlosti před zahájením vyhýbání (s ohledem na bod 2.3.)
- dřívější nebo nedostatečné vyhnutí se
- brzdění při vyhýbacím manévru
- nevrácení se do původního směru ve stanoveném úseku (viz. 2. odstavec bodu 3.8.)
- opakované převrnutí některého kužele
- převrnutí více kuželů najednou
- sejmutí chodidel ze stupaček
- nepřiměřená rychlost spojená s nezvládnutím řízení
- pád motocyklu
- nesprávné vedení pohledu v rozporu s obsahem základní úlohy jízdy

obrázek 10

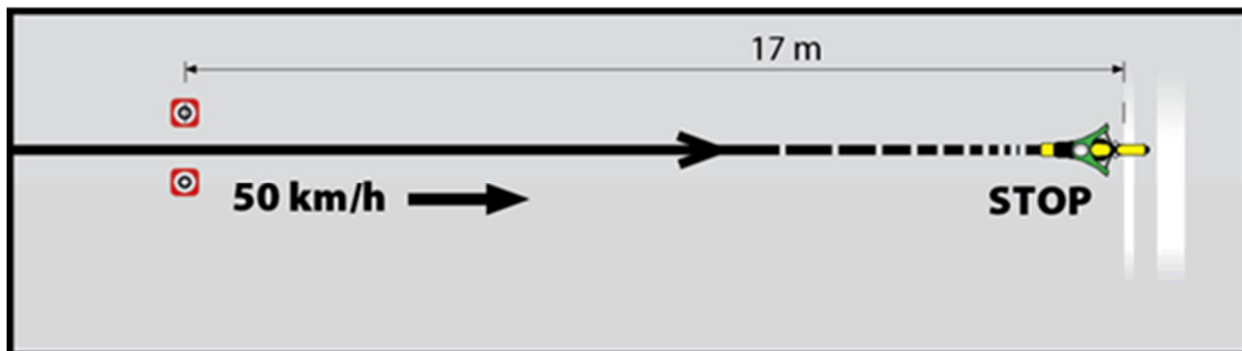
3.9 Brzdění na přesnost ve stanoveném úseku z rychlosti nejméně 50 km.h⁻¹ (u skupiny AM z rychlosti 45 km.h⁻¹)**Požadované vybavení:**

2 kužely sestavené vzhledem k příčné souvislé čáře podle obrázku 11, příčná čára může být doplněna dvojicí kuželů.

Obsah základní úlohy jízdy

Žadatel se na dostatečně dlouhém úseku rozjede na rychlost 50 km.h⁻¹ (u skupiny AM na 45 km.h⁻¹). Po průjezdu mezi dvojicí kuželů (předním kolem) zahájí žadatel brzdění, přičemž musí plynule zastavit motocykl tak, aby se v následném klidu styčná plocha předního kola motocyklu nacházela mezi příčnou souvislou čarou úzkou (tloušťka 0,1m - 0,125m) a příčnou souvislou čarou širokou (tloušťka 0,2m – 0,3m). Vzdálenost těchto příčných čar od sebe je 0,3m. Tento úsek je široký cca 1 m a dlouhý k bodu zastavení 17 m. Žadatel uvede motocykl do klidu z

rychlosti $50 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$ (u skupiny AM na $45 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$) pomocí současného užití brzd obou kol bez toho, aby se motocykl podstatně odchytil od jízdní osy. Krátkodobé zablokování zadního kola při brzdění v přímém směru není na újmu hodnocení.

obrázek 11

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

- zjevné nedosažení předepsané rychlosti před zahájením brzdění
- opakované zastavení předním kolem mimo stanovený prostor
- použití jen jedné brzdové páky*
- podstatné odchylení od jízdní osy
- opakované zhasnutí motoru
- sejmutí chodidel ze stupaček s velkým předstihem před zastavením motocyklu
- nepřiměřená rychlost spojená s nezvládnutím řízení
- dlouhodobé či nekontrolovatelné zablokování zadního kola
- pád motocyklu

*Neplatí pro kombinovaný systém brzdění, u kterého lze při použití jen jedné brzdové páky dosáhnout plné účinnosti všech brzd.

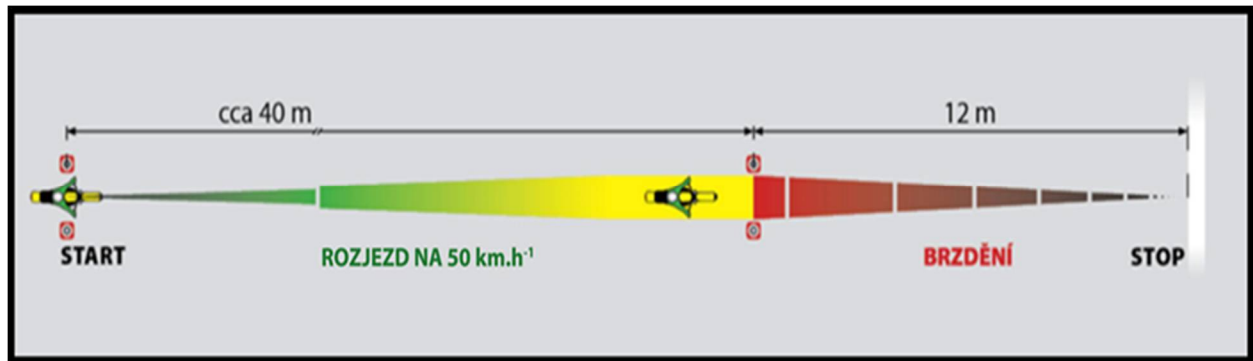
3.10 Nouzové brzdění na stanovenou vzdálenost z rychlosti nejméně $50 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$ (u skupiny AM z rychlosti $45 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$)

Požadované vybavení:

4 kužely sestavené vzhledem k příčné souvislé čáře podle obrázku 12, příčná čára může být doplněna dvojicí kuželů.

Obsah základní úlohy jízdy

Žadatel se na dostatečně dlouhém úseku rozjede na rychlost $50 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$ (u skupiny AM na $45 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$). Po průjezdu mezi druhou dvojicí kuželů (předním kolem) začne žadatel intenzivně brzdít s největším možným zpomalením. Uvede motocykl do klidu z rychlosti $50 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$ (u skupiny AM na $45 \text{ km}\cdot\text{h}^{-1}$), pomocí současného užití brzd obou kol bez toho, aby se motocykl podstatně odchytil od jízdní osy. Uchazeč nesmí přejet příčnou souvislou čáru. Dráha k zastavení je 12 m. Krátkodobé zablokování zadního kola při brzdění v přímém směru není na újmu hodnocení jízdního úkonu.

obrázek 12

Chyby, které znamenají nesplnění úkonu:

- zjevné nedosažení předepsané rychlosti před zahájením brzdění
- nezastavení před příčnou souvislou čarou
- použití jen jedné brzdové páky*
- podstatné odchýlení od jízdní osy
- opakované zhasnutí motoru
- sejmutí chodidel ze stupaček s velkým předstihem před zastavením motocyklu
- nezvládnutím řízení - kolizní situace
- dlouhodobé či nekontrolovatelné zablokování zadního nebo předního kola
- výrazné zvednutí zadního kola nad úroveň vozovky a postavení motocyklu na přední kolo při brzdění – tzv. „stoppie“ (viz obrázek 13)
- pád motocyklu

*Neplatí pro kombinovaný systém brzdění, u kterého lze při použití jen jedné brzdové páky dosáhnout plné účinnosti všech brzd.

